

2017

SANSKRIT

(General)

Paper : 6.2

Full Marks : 80

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. Answer the following questions : 1×10=10

তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Mention any one feature of Sanskrit prose-literature.

সংস্কৃত গদ্য-সাহিত্যৰ যি কোনো এটি বৈশিষ্ট্য উল্লেখ
কৰা।

(b) Name the prose-work written by Bāṇabhaṭṭa
other than the *Kādambarī*.

'কাদম্বৰী'ৰ বাহিৰে বাণভট্টৰ দ্বাৰা ৰচিত আনখন
গদ্যকাব্যৰ নাম লিখা।

(c) What is the name of the hero of the
Kadambarī?

'কাদম্বৰী'ৰ নায়কজনৰ নাম কি ?

(2)

(d) Fill up the gap :

খালী ঠাই পূৰণ কৰা :

“ _____ জগৎসৰ্বম্।”

(e) What is the principal sentiment of the 'वासवदत्ता'?

'वासवदत्ता'ৰ প্ৰধান বস কি ?

(f) Name the father of वासवदत्ता.

वासवदत्ताৰ পিতৃৰ নাম উল্লেখ কৰা।

(g) By whom was वासवदत्ता turned into a stone-image?

वासवदत्ताক কাৰ দ্বাৰা প্ৰস্তবমূৰ্ত্তিলৈ ৰূপান্তৰ কৰা হৈছিল ?

(h) What was the duty entrusted by Indra to Kāmadeva?

ইন্দ্ৰৰ দ্বাৰা কামদেৱক কি কৰ্তব্যত নিয়োজিত কৰা হৈছিল ?

(i) What is the weapon of Kāmadeva?

কামদেৱৰ অস্ত্ৰ কি ?

(j) What is the total number of Cantos in the Kumārasambhava?

'কুমাৰসম্ভৱ'ত সৰ্বমুঠ কেইটা সৰ্গ আছে ?

(3)

2. Answer the following questions :

2×5=10

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Write the equivalent Sanskrit terms for the following two words :

তলত দিয়া শব্দ দুটাৰ সমাৰ্থক সংস্কৃত শব্দ লিখা :

मघोनः ; उदानसा।

(b) Mention two features of 'कुमारसम्भव' as a Mahākāvya.

মহাকাব্য হিচাপে 'কুমাৰসম্ভৱ'ৰ দুটা বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰা।

(c) “सर्वं सखे त्वय्युपपन्नमेतत् ...”

Who is the speaker here? To whom was it stated?

ইয়াত বক্তা কোন ? এই কথাৰ কাৰ কোৱা হৈছিল ?

(d) Complete the following verse :

তলত দিয়া শ্লোকটি সম্পূৰ্ণ কৰা :

आज्ञापय ज्ञातविशेष पुंसां लोकेषु यत्ते करणीयमस्ति।

... .. ॥

(e) “भवादृशा एव भवन्ति भाजनान्युपदेशानाम्”

Name the speaker here. Who, according to him, is fit to take advice?

ইয়াৰ বক্তাজনৰ নাম কি ? তেওঁৰ মতে উপদেশ গ্ৰহণ কৰাৰ যোগ্য কোন ?

(4)

3. Explain any one of the following :

5

তলৰ যি কোনো এটাৰ ব্যাখ্যা কৰাঁ :

- (a) যৌবনারम्भे च प्रायः शास्त्रजलप्रक्षालननिर्मलापि कालुष्यमुपयाति बुद्धिः। अनुज्झितधवलतापि सरागैव भवति यूनां दृष्टिः।
- (b) अहङ्कार-दाहज्वर-मूर्च्छान्धकारिता विह्वला हि राजप्रकृतिः, अलीकाभिमानोन्मादकारीणि धनानि, राज्य-विषविकार-तन्द्राप्रदा राजलक्ष्मीः।

4. Attempt any two of the following questions :

10×2=20

তলৰ প্রশ্নসমূহৰ যি কোনো দুটাৰ উত্তৰ লিখাঁ :

(a) Estimate Bāṇabhaṭṭa as a prose-writer.

গদ্যকাব্যৰ বচক হিচাপে বাণভট্টৰ এটি মূল্যায়ন আগবঢ়োৱাঁ।

(b) What are the opposite qualities of the character of Lakṣmī mentioned in your prescribed text of *Kādambarī*?

‘কাদম্বৰী’ৰ নিৰ্ধাৰিত পাঠ্যাংশত উল্লেখ কৰা লক্ষ্মী চৰিত্ৰৰ পৰস্পৰ বিৰোধী গুণসমূহ কি কি ?

(c) Prepare a note on the advice of শুকনাস given to চন্দ্রাপীড়.

চন্দ্রাপীড়ৰ প্ৰতি শুকনাসে প্ৰদান কৰা উপদেশ সম্পৰ্কে এটি টোকা প্ৰস্তুত কৰাঁ।

A7/742

(Continued)

(5)

5. Translate the following passage :

5

তলৰ কথাখিনি অনুবাদ কৰাঁ :

तत्र त्यागिन इव दानवन्तो मार्गणसम्पातं सहन्तः, समृद्धविलासिन इव शृङ्गारोपशोभिताः सहेमकक्ष्याश्च, सदारामा इव कदलीराजिताः सद्विजाश्च, निशानिवहा इव नक्षत्रमालोपशोभिताः, शरद्विषा इव समुल्लसत्पद्मा महामृगा बभुः।

6. “गद्यं कवीनां निकषं वदन्ति।”

Discuss the statement elaborately.

10

উক্তিৰাৰী বহলাই আলোচনা কৰাঁ।

Or / অথবা

Write the incidents leading to the transformation of Vāsavadattā into a stone-image.

বাসবদত্তা প্ৰস্তব-মূৰ্ত্তিলৈ ৰূপান্তৰ হোৱাৰ আঁৰৰ ঘটনাখিনি লিখাঁ।

7. Quote from your memory any one verse from the Third Canto of the *Kumārasambhava* which does not exist in this question paper.

5

এই প্ৰশ্নকাকতত নথকা ‘কুমাৰসম্ভব’ৰ তৃতীয় সৰ্গৰ যি কোনো এটা শ্লোক মুখস্থ লিখাঁ।

8. Explain any one of the following :

5

তলৰ যি কোনো এটি ব্যাখ্যা কৰাঁ :

- (a) स वासवेनासनसन्निकृष्टम्
इतो निषीदेति विसृष्टमूमिः।
भर्तुः प्रसादं प्रतिनन्द्य मूर्ध्ना
वक्तुं मिथः प्राक्रमतैवमेनम्॥

A7/742

(Turn Over)

(b) अवैमि ते सारमतः खलु त्वां
कार्ये गुरुण्यात्मसमं नियोक्ष्ये ।
व्यादिश्यते भूधरतामवेक्ष्य
कृष्णेन देहोद्ग्रहनाय शेषः ॥

9. Prepare a note on the conversation between Indra and Kāmadeva found in Canto III of the *Kumārasambhava*.

10

‘कुमारसम्भर’ब तृतीय सर्गत थका इन्द्र आक कामदेवरब
कथोपकथनटिब उपबत एटि टोका प्रस्तुत कर्बा ।

Or / अथवा

Give a description of Lord Śiva in meditation from your prescribed text of the *Kumārasambhava*.

तोमाब पाठ्याक्रमत थका ‘कुमारसम्भर’ब निर्धाबित अंशब पबा ध्यानह
शिरब एटि वर्णना दिय्या ।

***